

Θέμα 1°: Ένα αρνητικά φορτισμένο W-μποζόνιο μεταπίπτει σε ένα μιονίο και ένα μιονικό αντι-νεutrino μέσω της αντίδρασης $W^- \rightarrow \mu^- \bar{\nu}_\mu$. Το αντι-νεutrino έχει σχεδόν μηδενική μάζα και οι μάζες του **W** και μ^- δίνονται από $M_W c^2 = 80.4 \text{ GeV}$, $m_\mu c^2 = 0.106 \text{ GeV}$.

- (α) Υπολογίστε την ορμή και του αντι-νεutrino στο αδρανειακό σύστημα του **W**. [10 μονάδες]
 (β) Αν η ολική ενέργεια του **W** είναι **400 GeV** υπολογίστε τα σχετικιστικά β και γ του **W**. [10 μονάδες]
 (γ) Υποθέστε ότι το μιονίο εκπέμπεται σε γωνία 45° στο σύστημα του **W** και υπολογίστε την ενέργεια, ορμή και γωνία με την οποία το μιονίο εκπέμπεται στο αδρανειακό σύστημα του εργαστηρίου. [5 μονάδες]

Δίνεται ο μετασχηματισμός Lorentz για ενέργεια και ορμή από αδρανειακό σύστημα O' το οποίο κινείται με ταχύτητα V στην κατεύθυνση του θετικού άξονα x ως προς το αδρανειακό σύστημα O .

$$E = \gamma(E' + \beta c p'_x) \quad c p_x = \gamma(c p'_x + \beta E') \quad c p_y = c p'_y \quad c p_z = c p'_z \quad \text{και}$$

$$\beta = V/c \quad \gamma = 1/\sqrt{1-\beta^2} \quad \text{και} \quad E = m\gamma c^2, \quad p = m\gamma\beta c$$

Λύση:

- (α) Από διατήρηση ορμής και ενέργειας στο σύστημα του **W** έχουμε.

$$m_W c^2 = E_\mu^* + E_\nu^* \quad (1)$$

$$\mathbf{0} = \vec{q}_\mu^* + \vec{q}_\nu^* \quad (2)$$

όπου $E_\mu^*, E_\nu^*, \vec{q}_\mu^*, \vec{q}_\nu^*$ οι ενέργειες και οι ορμές του μιονίου και του νεutrino στο σύστημα του **W**.

Το νεutrino έχει πάρα πολύ μικρή μάζα σε σχέση με το μιονίο και το **W** συνεπώς

$$E_\nu^* \approx c|\vec{q}_\nu^*| \quad (3)$$

Από (1), (2), (3) έχουμε ότι

$$m_W c^2 = \sqrt{(c\vec{q}_\mu^*)^2 + m_\mu^2 c^4} + c|\vec{q}_\nu^*| \Rightarrow$$

$$m_W c^2 - c|\vec{q}_\nu^*| = \sqrt{(c\vec{q}_\mu^*)^2 + m_\mu^2 c^4} \Rightarrow$$

$$m_W c^2 - 2c|\vec{q}_\nu^*| m_W c^2 = m_\mu^2 c^4 \Rightarrow$$

$$\frac{m_W c^2 - m_\mu^2 c^4}{2m_W c^2} = c|\vec{q}_\nu^*| \Rightarrow$$

$$\frac{80.4^2 \text{ GeV}^2 - 0.106^2 \text{ GeV}^2}{2 \times 80.4 \text{ GeV}} = c|\vec{q}_\nu^*| = 40.2 \text{ GeV}$$

και από την (2) έχουμε ότι

$$c|\vec{q}_\mu^*| = c|\vec{q}_\nu^*| = 40.2 \text{ GeV}$$

(β)

$$E = m\gamma c^2 \Rightarrow \gamma = \frac{E}{mc^2} = \frac{400 \text{ GeV}}{80.4} = 4.9751$$

$$\gamma = \frac{1}{\sqrt{1-\beta^2}} \Rightarrow \beta = \sqrt{1-\frac{1}{\gamma^2}} = 0.97959$$

(γ) Για να βρούμε την ορμή και γωνία του μιονίου στο σύστημα του εργαστηρίου πρέπει να έχουμε ενέργεια, ορμή και γωνία στο σύστημα του W. Την ορμή και τη γωνία τις έχουμε ήδη και η ενέργεια δίνεται από

$$E_\mu^* = \sqrt{40.2^2 + 0.106^2} \text{ GeV} \approx 40.2 \text{ GeV}$$

δηλαδή η μάζα του μιονίου μπορεί να θεωρηθεί αμελητέα στην περιοχή ενεργειών του προβλήματος που μελετάμε.

Έστω $\vec{q}^* = (q_x^*, q_y^*, q_z^*)$. Η ενέργεια του μιονίου στο εργαστήριο δίνεται από το μετασχηματισμό Lorentz

$$E_\mu^{\text{LAB}} = \gamma(E_\mu^* + \beta c q_x^*) = \gamma(E_\mu^* + \beta c |q^*| \cos 45^\circ) = \gamma(1 + \beta \cos 45^\circ) E_\mu^* \Rightarrow$$

$$E_\mu^{\text{LAB}} = 4.9751 \times (1 + 0.97959 \times 0.70711) \times 40.2 \text{ GeV} = 338.53 \text{ GeV} \quad (4)$$

Στην περιοχή των ενεργειών της άσκησης η μάζα του μιονίου (όπως είδαμε και πριν) είναι αμελητέα έτσι το μέτρο της ορμής του μιονίου δίνεται από

$$c |\vec{q}_\mu^{\text{LAB}}| = 338.53 \text{ GeV}$$

Οι συντεταγμένες της ορμής δίνονται από το μετασχηματισμό Lorentz

$$c q_y^{\text{LAB}} = c q_y^* = c |q^*| \sin 45^\circ = 40.2 \text{ GeV} \times 0.70711 = 28.43 \text{ GeV} \quad (5)$$

$$c q_x^{\text{LAB}} = \gamma(c |q^*| \cos 45^\circ + \beta E_\mu^*) = \gamma(\cos 45^\circ + \beta) E_\mu^* \Rightarrow$$

$$c q_x^{\text{LAB}} = 4.9751 \times (0.70711 + 0.97959) \times 40.2 \text{ GeV} = 337.34 \text{ GeV} \quad (6)$$

Η γωνία του μιονίου στο αδρανειακό σύστημα του εργαστηρίου δίνεται από τη σχέση

$$\tan \theta^{\text{LAB}} = \frac{c q_y^{\text{LAB}}}{c q_x^{\text{LAB}}} = \frac{28.43}{337.34} = 0.0843 \Rightarrow \theta = 4.82^\circ$$

Η αλλιώς από (5) και (6)

$$\begin{aligned} \tan \theta^{\text{LAB}} &= \frac{c q_y^{\text{LAB}}}{c q_x^{\text{LAB}}} = \frac{c |q^*| \sin 45^\circ}{\gamma(c |q^*| \cos 45^\circ + \beta E_\mu^*)} = \frac{c |q^*| \sin 45^\circ}{\gamma(\cos 45^\circ + \beta) E_\mu^*} = \frac{\sin 45^\circ}{\gamma(\cos 45^\circ + \beta)} \Rightarrow \\ \tan \theta^{\text{LAB}} &= 0.0843 \Rightarrow \theta = 4.82^\circ \end{aligned}$$